

Riskienhallinta väylänpidossa - ohjepäivitys

Infotilaisuudet 13.1. ja 20.1.2026

Mari Ranttila
Heli Mattila

Väylävirasto
Trafikledsverket

			4 Suuria
Vähäinen	Kohtalainen	Merkittävä	Kriittinen
Hyvin vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen	Merkittävä
Hyvin vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen	Kohtalainen
		Vähäinen	Kohtalainen
			Vähäinen

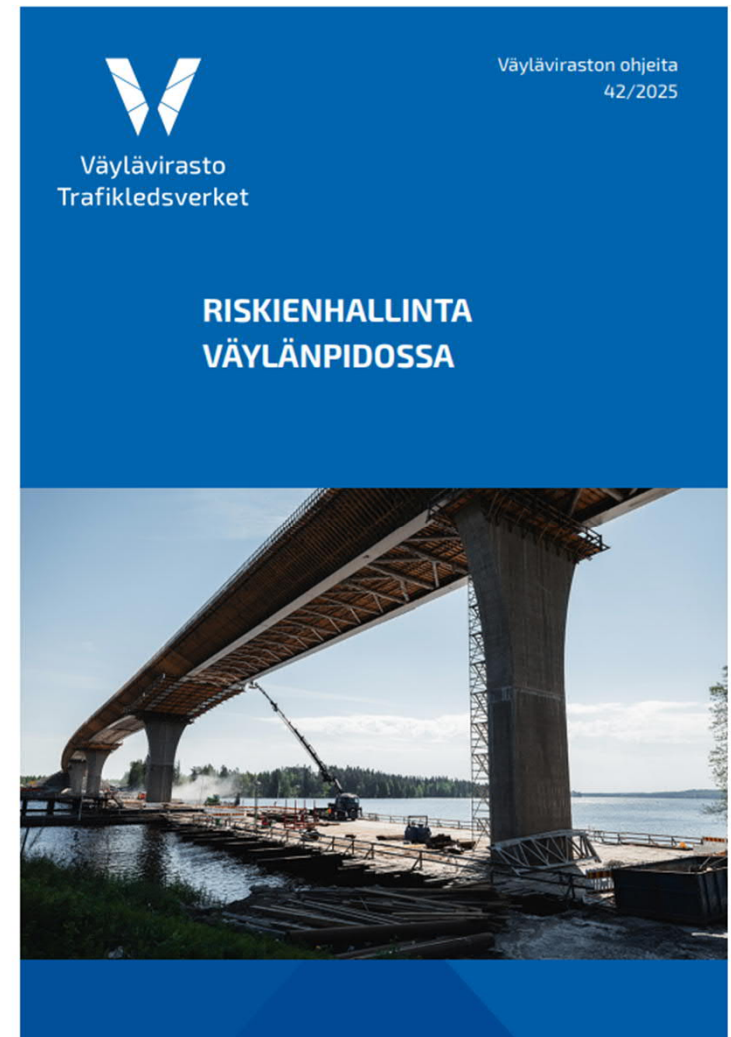
Riskienhallinta väylänpidossa

Väyläviraston ohjeita 42/2025

- Ohje astuu voimaan 1.2.2026 ja korvaa nykyiset ohjeet:
 - Riskienhallinta väylänpidossa VO 50/2020
 - Ohje riskienhallinnan menetelmistä VO 51/2020
- Lisäksi päivittyy
 - Väyläviraston riskimatriisi
 - Riskienhallintasuunnitelmapohja (excel)
- Ohjetta noudatetaan tie-, rata- ja vesiväylien suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon projekteissa. Voidaan soveltuvin osin noudattaa myös muussa väylänpidossa.
- Ohje kuvaa väylänpidon projektien riskienhallinnan menettelyjä ja vaatimuksia tilaajalle ja palveluntuottajalle.
- Ohjetyöryhmään on kuulunut Väylävirastosta: Heli Mattila, Mari Ranttila ja Risto Lappalainen. Lisäksi ohjetyössä on ollut mukana tekninen kirjoittaja ja konsultteja.

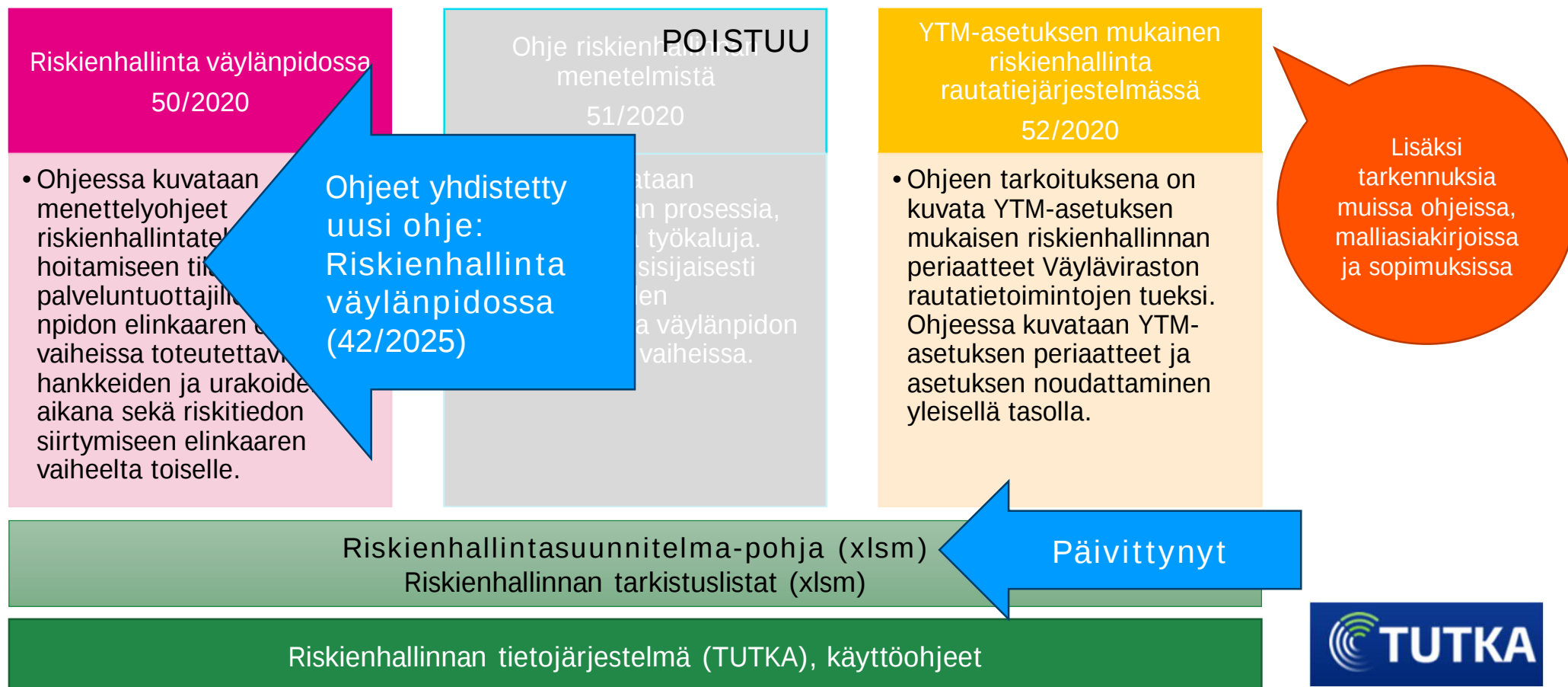
Infotilaisuudessa kerrotaan ohjeen muutoksista ja riskienhallintaprosessin keskeinen sisältö. Tilaisuuden loppuun on varattu aikaa kysymyksille.

Tilaisuuden aineisto lisätään jälkikäteen Väyläviraston Tapahtumat-sivustolle.

<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>

Väylänpidon riskienhallinta ohjekokonaisuus 1.2.2026

Lähtökohdat ja tavoitteet

Miten onnistuttiin?

- Karsitaan ohjeiden lukumäärää, yksi ohje sovellettavaksi väylänpidon riskienhallintaan.
 - Ohjeet 50/2020 ja 51/2020 yhdistetty. YTM-ohjeen (52/2020) yhdistämisestä ohjeeseen luovuttiin päivitystyön aikana.
- Projekteilla toteutettavan riskienhallinnan rajapintaa Väyläviraston johtamisjärjestelmän mukaiseen riskienhallintaan selkeytetään.
 - Selkeytetty, kuvattu luvussa 3 Väylänpidon riskienhallinnan kokonaisuus
- Ohjetta täydennetään hyvän tavan kuvauksilla, jotka ohjaavat käytännön työssä.
 - "Hyvä käytäntö" kuvauksia lisätty
- Huomioidaan riskienhallinnan tietojärjestelmän uudistus (TUTKA).
 - Huomioitu riskienhallintaprosessin kuvauksessa (luku 4) ja riskienhallintasuunnitelma-pohjan päivityksessä.
- Riskimatriisin soveltuminen erilaisiin riskienarvioinnin tarpeisiin.
 - Riskimatriisi päivitetty huomioiden laajemmin eri riskilajit

Keskeisiä muita muutoksia

- Väyläviraston johtamisjärjestelmän riskilajit päivitetty ohjeeseen. Riskilajeissa uusia riskilajeja, jotka edellyttää aiempaa laajempaa riskienhallintaa
- Ohjeesta poistettu tekstiosuuksia, joita on esitetty muissa Väyläviraston ohjeissa (mm. Turvallisuusmenettelyjen käsikirjassa).
- Lista täydentävistä vaatimuksista ja ohjeista päivitetty.
- Projektin etenemisen vaiheet tuotu selkeämmin ohjeeseen.
- Lisätty ”Huomaa”-laatikoita.
- Ohjeen kirjoitusasua ja terminologiaa on yhtenäistetty kautta ohjeen.
- Riskienhallintasuunnitelma-pohjaa päivitetty vastaamaan TUTKA lomaketta
- HOF-selitteet uutena (riskienhallintasuunnitelma-pohjassa)

Väylävirasto
Trafikledsverket

Rakenteelliset muutokset

- Yksi ohje - aiemmin kaksi eri ohjetta
- Väylänpidon riskienhallinnan kokonaisuus, luku 3 - aiemmin kuvattu osana johdanto-lukua
- Riskienhallinnan prosessi yhdistetty ohjeeseen, luku 4 – aiemmin “Ohje riskienhallinnan menetelmistä” ohjeessa
- Riskienhallinta väylänpidon eri vaiheissa, luku 5 – aiemmin suunnittelu-, toteutus- ja kunnossapitovaihe kuvattu omina lukuinaan
- Lainsäädäntö ja täydentävät ohjeet, liite 1 – aiemmin kuvattu osana johdanto-lukua
- Riskienhallinnan menettelyjä, liite 2 – aiemmin “Ohje riskienhallinnan menetelmistä” ohjeessa
- Riskiraportti, liite 3 – aiemmin liitteenä 1
- Riskienhallintasuunnitelmapohja (excel), ohjeen liite – aiemmin erillinen lomake
- Poistuu:
 - Luku ”Riskienhallinnan ja turvallisuuden raportit” – Jatkossa ks. Turvallisuusmenettelyjen käsikirja
 - Luku ”Turvallisuuspoikkeamien ja riskienhallinnan tietojärjestelmä” – Jatkossa ks. TUTKA käyttöohjeet
 - Liite ”Riskienhallinta- ja turvallisuusyhteenvedon sisältö” – Jatkossa ks. Turvallisuusmenettelyjen käsikirja
 - Liite ”Väyläviraston riskimatriisi” – Jatkossa ks. Riskienhallintasuunnitelma-pohja (viedään myös TUTKA-järjestelmään)
 - Liite ”Mahdollisuudet huomioiva riskimatriisi”
- Ohjeen teksti on rakenteistettu ja varmistettu saavutettavuus. Rakenteinen teksti mahdollistaa tekstimoduulien käytön jatkossa muissa ohjeissa (Väyläviraston ohjeita ollaan viemässä rakenteiseen muotoon).
- Ohjeiden yhdistäminen ja tekstin rakenteistaminen on muuttanut ohjeen ulkoasua ja asioiden käsittelyjärjestys merkittävästi muuttunut verrattuna aiempaan.

Väylävirasto
Trafikledsverket

Sisällysluettelo

1	MÄÄRITELMIÄ.....	6
1.1	Yleiset riskienhallinnan ja turvallisuuden käsitteet	6
1.2	Väyläviraston käsitteet.....	7
2	JOHDANTO	8
2.1	Ohjeen tavoite ja liityntäkohdat	8
2.2	Riskienhallinnan tavoite	9
2.3	Riskienhallinnan kokonaiskuva ja vastuut väylän elinkaaren aikana	9
2.4	Lainsäädännön vaatimuksia	10
3	RISKIENHALLINTA SUUNNITTELUVAIHEESSA	12
3.1	Tilaaajan tehtävät suunnitteluvaiheen riskienhallinnassa	12
3.2	Palveluntuottajan tehtävät suunnitteluvaiheen riskienhallinnassa	14
3.3	Riskienhallinnan menettelyt eri suunnitteluvaiheissa	14
3.3.1	Riskienhallinnan kokonaisuus suunnittelun edetessä	14
3.3.2	Tarve-/esiselvitys	16
3.3.3	Yleissuunnittelu	16
3.3.4	Tie- ja ratasuunnittelu, vesilupasuunnittelu	17
3.3.5	Rakennussuunnittelu	17
3.4	Tiedonkulun varmistaminen.....	18
4	RISKIENHALLINTA TOTEUTUSVAIHEESSA	20
4.1	Tilaaajan tehtävät toteutusvaiheen riskienhallinnassa	20
4.2	Palveluntuottajan tehtävät toteutusvaiheen riskienhallinnassa	21
4.3	Riskienhallinnan menettelyt toteutusvaiheessa	22
4.3.1	Riskienhallinnan kokonaisuus toteutusvaiheessa	22
4.3.2	Toteutusvaiheen riskienhallinta	22
4.4	Tiedonkulun varmistaminen.....	23
5	RISKIENHALLINTA KUNNOSSAPITOVAIHEESSA	26
5.1	Tilaaajan tehtävät kunnossapitovaiheen riskienhallinnassa.....	26
5.2	Palveluntuottajan tehtävät kunnossapitovaiheen riskienhallinnassa.....	27
5.3	Riskienhallinnan menettelyt kunnossapitovaiheen aikana.....	28
5.3.1	Riskienhallinnan kokonaisuus kunnossapitovaiheessa	28
5.3.2	Kunnossapitovaiheen riskienhallinta	29
5.4	Tiedonkulun varmistaminen.....	29
6	RISKIENHALLINNAN JA TURVALLISUUDEN RAPORTIT	32
7	ERILLISET RISKIENHALLINTAMENETTELYT	34
LIITTEET		
Liite 1	Riskiraportin sisältö	
Liite 2	Riskienhallinta- ja turvallisuusyhteenvetdon sisältö	

1	JOHDANTO.....	8
2	MÄÄRITELMÄT JA KÄSITTEET.....	8
3	VÄYLÄNPIDON RISKIENHALLINNAN KOKONAISUUS.....	11
3.1	VÄYLÄNPIDON RISKIENHALLINNAN TAVOITTEET	11
3.2	VÄYLÄNPIDON PROJEKTIRISKIT OSANA VÄYLÄVIRASTON RISKIENHALLINTAA.....	12
3.2.1	PROJEKTIJOHDON RISKIENHALLINTA	13
3.2.2	PALVELUNTUOTTAJAN RISKIENHALLINTA.....	15
4	RISKIENHALLINTA VÄYLÄNPIDON PROJEKTIN VAIHEISSA.....	15
4.1	RISKIENHALLINTA PROJEKTIN VALMISTELUVAIHEESSA.....	16
4.1.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA RISKIENHALLINNAN MÄÄRITTELY.....	16
4.1.2	RISKIENHALLINNAN SUUNNITTELU.....	18
4.2	RISKIENHALLINTA PROJEKTIN TOTEUTUSVAIHEESSA.....	18
4.2.1	VIESTINTÄ JA TIEDONVAIHTO.....	19
4.2.2	RISKIEN ARVIOINTI.....	19
4.2.3	RISKIEN KÄSITTELY.....	23
4.2.4	RISKIEN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN	24
4.3	RISKIENHALLINTA PROJEKTIN PÄÄTTYESSÄ.....	24
4.3.1	RISKIENHALLINNAN VIIMEISTELY JA RAPORTOINTI.....	25
4.3.2	RISKIENHALLINNAN PÄÄTÖSKOKOUS.....	26
5	RISKIENHALLINTA VÄYLÄNPIDON ERI VAIHEISSA.....	26
5.1	ESISELVITYS.....	27
5.1.1	ESISELVITYSVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT.....	28
5.2	YLEISSUUNNITELMA.....	28
5.2.1	YLEISSUUNNITELMAVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT.....	29
5.3	TIE- JA RATASUUNNITELMA, VESILUPASUUNNITTELU.....	30
5.3.1	TIE- JA RATASUUNNITELMAVAIHEEN JA VESILUPASUUNNITTELUN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT.....	31
5.4	RAKENTAMISSUUNNITELMA	32
5.4.1	RAKENTAMISSUUNNITELMAVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT.....	33
5.5	RAKENTAMINEN.....	34
5.5.1	RAKENTAMISVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT.....	35
5.6	KUNNOSSAPITO.....	36
5.6.1	KUNNOSSAPIDON RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	37
LIITTEET		
LIITE 1:	LAINSÄÄDÄNTÖ JA TÄYDENTÄVÄT OHJEET	
LIITE 2:	RISKIENHALLINNAN MENETTELYJÄ	
LIITE 3:	RISKIRAPORTTI	

Poistuu

Poistuu

Sisällysluettelo

1	RISKIENHALLINNAN KESKEISET KÄSITTEET	6
2	JOHDANTO	7
3	RISKIENHALLINNAN PROSESSI	8
3.1	Riskienarviointi	9
3.2	Riskienhallintatoimenpiteet	10
3.3	Riskien seuranta ja päivitys	10
3.4	Tarkastelua laajemmat riskit	11
3.5	Inhimilliset ja organisatoriset tekijät riskienhallinnassa	11
4	VÄYLÄVIRASTON RISKIENARVIOINNIN PERUSTYÖKALUT	13
4.1	Toimintaympäristön määrittely	13
4.2	SWOT-analyysi	14
4.3	Riskien tarkistuslistat	14
4.4	Riskienhallintasuunnitelma	15
4.5	Riskimatriisi	16
4.6	Turvallisuuspoikkeamien ja riskienhallinnan tietojärjestelmä	16
5	RISKIENARVIOINNIN TYÖSKENTELYTAVAT	17
5.1	Työpaja	17
5.2	Haastattelu	18
5.3	Asiantuntija-arvio	18
5.4	Muut työskentelytavat	19
6	YLEISESTI KÄYTETYT RISKIEN ARVIOINTIMENETELMÄT	20
6.1	Vaarojen tunnistamismenetelmät	21
6.2	Onnettomuuksien mallintamismenetelmät	22
6.3	Epävarmuuden mallintamismenetelmät	23
7	RAPORTOINTI	24

LIITTEET

- Liite 1 Väyläviraston riskimatriisi
Liite 2 Mahdollisuudet huomioiva riskimatriisi

Poistuu

1	JOHDANTO	8
2	MÄÄRITELMÄT JA KÄSITTEET	8
3	VÄYLÄNPIDON RISKIENHALLINNAN KOKONAISUUS	11
3.1	VÄYLÄNPIDON RISKIENHALLINNAN TAVOITTEET	11
3.2	VÄYLÄNPIDON PROJEKTIRISKIT OSANA VÄYLÄVIRASTON RISKIENHALLINTAA	12
3.2.1	PROJEKTIJOHDON RISKIENHALLINTA	13
3.2.2	PALVELUNTUOTTAJAN RISKIENHALLINTA	15
4	RISKIENHALLINTA VÄYLÄNPIDON PROJEKTIN VAIHEISSA	15
4.1	RISKIENHALLINTA PROJEKTIN VALMISTELUVAIHEESSA	16
4.1.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA RISKIENHALLINNAN MÄÄRITTELY	16
4.1.2	RISKIENHALLINNAN SUUNNITTELU	18
4.2	RISKIENHALLINTA PROJEKTIN TOTEUTUSVAIHEESSA	18
4.2.1	VIESTINTÄ JA TIEDONVAIHTO	19
4.2.2	RISKIEN ARVIOINTI	19
4.2.3	RISKIEN KÄSITTELY	23
4.2.4	RISKIEN SEURANTA JA PÄIVITTÄMINEN	24
4.3	RISKIENHALLINTA PROJEKTIN PÄÄTTYESSÄ	24
4.3.1	RISKIENHALLINNAN VIIMEISTELY JA RAPORTOINTI	25
4.3.2	RISKIENHALLINNAN PÄÄTÖSKOKOUS	26
5	RISKIENHALLINTA VÄYLÄNPIDON ERI VAIHEISSA	26
5.1	ESISELVITYS	27
5.1.1	ESISELVITYSVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	28
5.2	YLEISSUUNNITELMA	28
5.2.1	YLEISSUUNNITELMAVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	29
5.3	TIE- JA RATASUUNNITELMA, VESILUPASUUNNITTELU	30
5.3.1	TIE- JA RATASUUNNITELMAVAIHEEN JA VESILUPASUUNNITTELUN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	31
5.4	RAKENTAMISSUUNNITELMA	32
5.4.1	RAKENTAMISSUUNNITELMAVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	33
5.5	RAKENTAMINEN	34
5.5.1	RAKENTAMISVAIHEEN RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	35
5.6	KUNNOSSAPITO	36
5.6.1	KUNNOSSAPIIDON RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	37

LIITTEET

- LIITE 1: LAINSÄÄDÄNTÖ JA TÄYDENTÄVÄT OHJEET
LIITE 2: RISKIENHALLINNAN MENETTELYJÄ
LIITE 3: RISKIRAPORTTI

Ohjeen laajuus ja sisältö

Ohje kuvaa väylänpidon projektien riskienhallinnan menettelyjä ja vaatimuksia tilaajalle ja palveluntuottajalle. Ohjetta noudatetaan tie-, rata- ja vesiväylien suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon projekteissa. Ohje on riskienhallinnan ylätason ohje. Tarkennukset esitetään täydentävissä toimintaohjeissa tai projektikohtaisissa määrittelyissä.

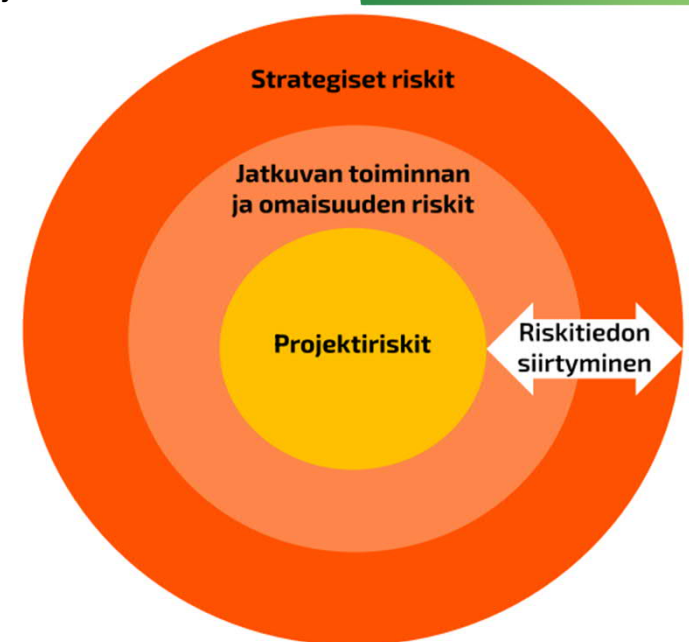
Pääluvut	
1. Johdanto	
2. Määritelmät ja käsitteet	
3. Väylänpidon riskienhallinnan kokonaisuus	Kuvaa väylänpidon riskienhallinnan tavoitteet ja suhteen Väyläviraston johtamisjärjestelmään.
4. Riskienhallinta väylänpidon projektin vaiheissa	Kuvaa riskienhallinnan prosessin (mukaillen ISO 31000 Riskienhallinta standardia) projektin valmistelu-, toteutus- ja päättämisvaiheessa.
5. Riskienhallinta väylänpidon eri vaiheissa	Kuvaa riskienhallinnan painotuksia ja tehtäviä suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Täydentää lukua 4.
Liitteet	
Liite 1: Lainsäädäntö ja täydentävät ohjeet	Listaus keskeisestä lainsäädännöstä ja täydentävistä ohjeista, joissa edellytetään vaarojen tunnistamista tai riskien arviointia.
Liite 2: Riskienhallinnan menettelyjä	Listaus riskienarvioinnin eri menetelmistä ja työkaluista
Liite 3: Riskiraportti	Riskiraportin sisällysluettelo

2 Määritelmät ja käsitteet

- Määritelmät ja käsitteet päivitetty.
- Ohjeessa käytetyt käsitteet pohjautuvat pääsääntöisesti riskienhallinnan standardeihin SFS-ISO 31000:2018, SFS-ISO 31073:2022 ja väyläsanastoon.
 - Huomioitu myös Projektivelhon käyttämiä käsitteitä
- Ohjeessa esitettyjä määritelmiä ja käsitteitä, mm.
 - Riski. Epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin (SFS-ISO 31000:2018). Tapahtuman todennäköisyyden ja vaikutusten yhdistelmä.
 - Projekti. Kertaluonteinen, tavoitteellinen työkokonaisuus, jonka kesto ja johon käytettävät resurssit on suunniteltu ennalta (Väyläsanasto: suunnittelu ja rakentaminen)
 - Hanke. Työkokonaisuus, johon kuuluu yksi tai useampi projekti. (Väyläsanasto: suunnittelu ja rakentaminen)

3 Väylänpidon riskienhallinnan kokonaisuus

- Ohjeessa kuvataan Väyläviraston johtamisjärjestelmästä tulevat riskienhallinnan tavoitteet, riskienhallinnan eri tasot (kuva) ja huomioitavat riskilajit.
- Ohje kattaa "Projektiriskit" tason, johon sisältyy projektijohdon ja palveluntuottajan riskienhallintaa.
- Ohjeessa esitetyt riskilajit:
 - riskit palvelutasolle ja asiakasvaikutuksille
 - huoltovarmuusriskit
 - liikenneturvallisuusriskit
 - digitaalisen turvallisuuden riskit
 - ympäristö- ja ilmatoriskit
 - työturvallisuusriskit
 - talous- ja omaisuusriskit
 - laatuun ja toiminnan onnistumiseen liittyvät riskit
 - vaatimustenmukaisuuteen ja väärinkäyttöihin liittyvät riskit
 - maineriskit.
- HOF-tekijät tulee sisällyttää osaksi riskienhallintaa (ei ole erillinen riskilaji).

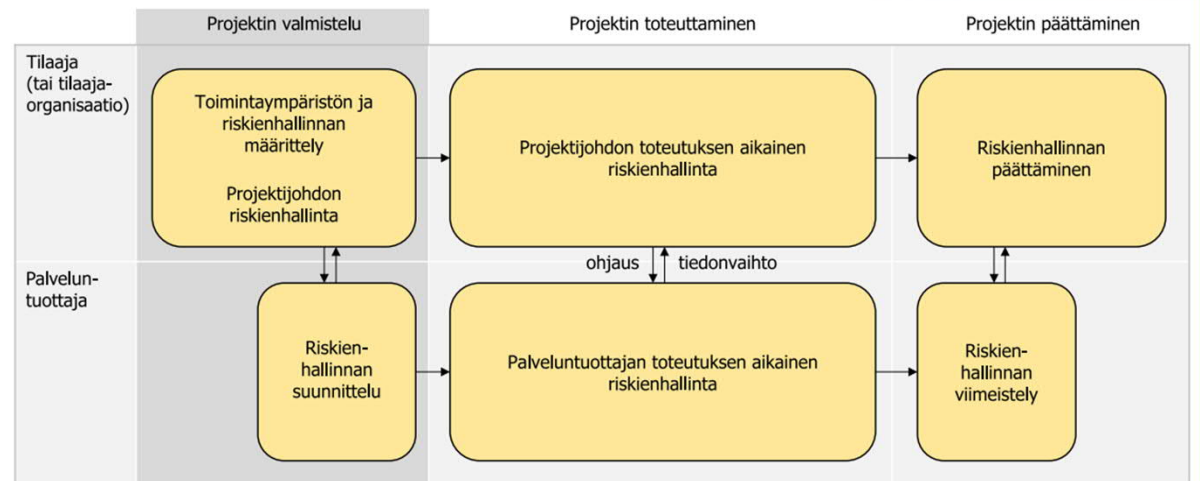

4 Riskienhallinta väylänpidon projektin vaiheissa

- Kuvaa riskienhallinnan prosessin projektin edetessä
- Riskienhallinta projektin valmisteluvaiheessa
 - Toimintaympäristön ja riskienhallinnan määrittelyä
 - Riskienhallinnan suunnittelu
- Riskienhallinta projektin toteutusvaiheessa
 - Viestintä ja tiedonvaihto
 - Riskien arviointi, käsittely, seuranta ja päivittäminen
- Riskienhallinta projektin päättyessä
 - Riskienhallinnan viimeistely ja raportointi
 - Riskienhallinnan päättäminen

Huomioitavaa:

- Riskienhallintaa tulee käsitellä osana projektin aloitus-, seuranta- ja päätöskokouksia!

Riskienhallinnan roolit

Jokaisessa väylänpidon vaiheessa riskienhallintaa tulee tehdä niin tilaajan kuin palveluntuottajan toimesta.

- Riskienhallinnan vastuut jakaantuvat tilaajan ja palveluntuottajien välille palveluntuottajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.
- Tilaaja ja tilaajaorganisaatio (rakennuttaja, suunnitteluttaja, rakennuttajakonsultti, rataisännöitsijä)
 - Projektijohdon riskienhallinta (projektinhallinnan riskit sekä muut tilaajan vastuulle kuuluvat riskit)
 - Projektin toimintaympäristön ja riskienhallinnan määrittely, ohjaus ja valvonta
- Palveluntuottaja, toteuttava organisaatio (suunnittelija, urakoitsija, kunnossapitäjä)
 - Projektin riskienhallinta (sopimuksen mukainen laajuus)
 - Riskienhallinnan suunnittelu, toteutus ja raportointi

Riskienhallinta projektin valmisteluvaiheessa

Projektin valmisteluvaiheessa tilaajan riskienhallintaan kuuluu projektijohdon riskienhallinta sekä projektin toimintaympäristön ja riskienhallinnan määrittely

Toimintaympäristön ja riskienhallinnan määrittely

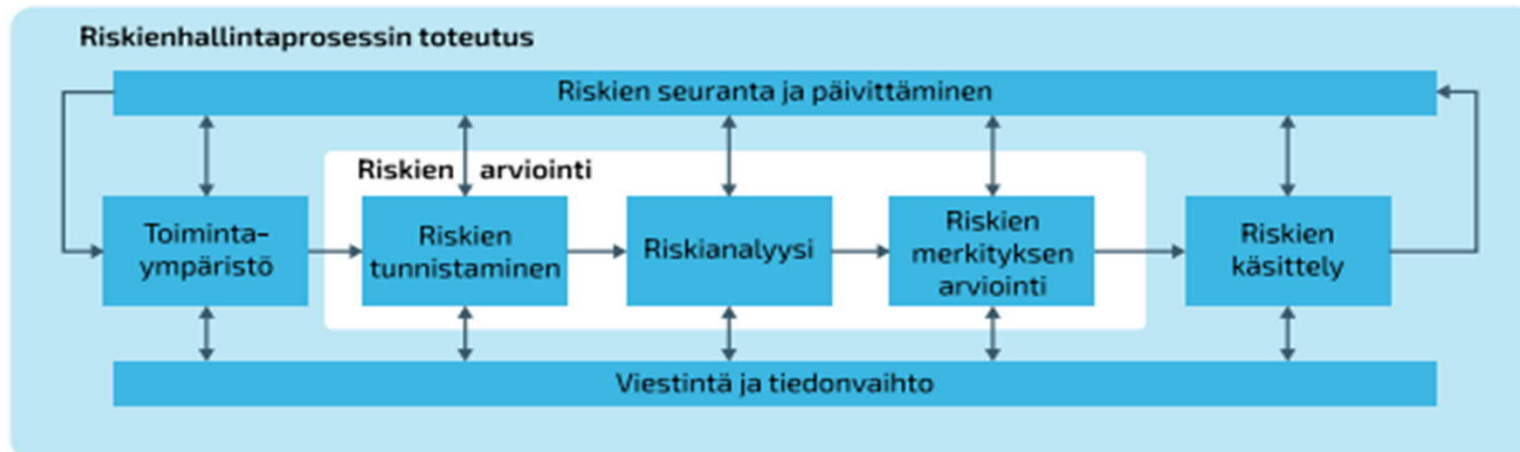
- Toimintaympäristön ja riskienhallinnan määrittelyssä huomioidaan mm.
 - riskienhallintaa ohjaavat vaatimukset ja ohjeet (lainsäädäntö ja täydentävät ohjeet)
 - riskienhallinnan lähtötiedot, laajuus, riskilajit ja asetetut tavoitteet
 - riskienhallintaan osallistuvat keskeiset toimijat, ulkoiset ja sisäiset sidosryhmät ja alueella toimivat
 - riskienhallinnan viestinnän ja tiedonvaihdon menettelyt
- Huomioitava riskienhallinnasta vastaavien osaamisvaatimukset (mm. YTM-asetus)
- Tiedot päivitettävä, jos toiminta muuttuu
- Tiedot esitetään osana projektisuunnitelmaa tai hankinta-asiakirjoja.

Palveluntuottaja suunnittelee ja kuvaa riskienhallinnan toteutuksen tilaajan tekemän toimintaympäristön ja riskienhallinnan määrittelyn pohjalta.

Riskienhallinnan prosessi

Riskienhallinta on jatkuva prosessi

Riskien arvioinnin vaiheita ovat

- riskien tunnistaminen
(toimintaa uhkaavien potentiaalisten vaarojen, haittojen ja ongelmien tunnistaminen)
- riskianalyysi
(riskin aiheuttajien, myötävaikuttavien tekijöiden, potentiaalisten seurausten kuvaaminen ja analysointi)
- riskien merkityksen arviointi (riskimatriisin avulla)
(riskin suuruuden määrittäminen seurauksen ja todennäköisyyden perusteella)

Riskien käsittely sisältää päätöksen riskin hallinnasta (poistetaan, pienennetään, hyväksytään) sekä toimenpiteiden määrittämisen vastuineen.

Väylävirasto
Trafikledsverket

Riskienhallinta projektin päättyessä

Projektin päättyessä riskienhallinta käsitellään joko erillisenä kokouksena (riskienhallinnan päätöskokous) tai osana projektin muuta päätösvaiheen kokousta.

- Riskienhallintatyön päättyessä varmistetaan, että
 - riskienhallinta on toteutettu sovitun mukaisesti
 - Riskienhallinta on viimeistely ja jäännösriskeistä siirtyy tieto oikeille tahoille.
 - tiedot tallennettu Väyläviraston järjestelmiin
- Riskienhallinta päätetään viimeistelemällä projektin aikainen riskienhallintasuunnitelma ja laatimalla yhteenveto riskienhallinnasta
- Riskienhallinnan aineisto (mm. riskiraportti ja riskienhallintasuunnitelma) on osa projektin luovutusaineistoa.

5 Riskienhallinta väylänpidon eri vaiheissa

- Kuvaa riskienhallinnan painotuksia ja tehtäviä suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon projekteissa (lukua 4 täydentävä)
- ”Huomaa” laatikoissa muistutuksia ko. vaiheeseen liittyvästä lainsäädännöstä tai täydentävistä ohjeista (esim. YTM-asetus).
- Tilaajan ja palveluntuottajan riskienhallinnan tehtävälisterit jokaiseen vaiheeseen
- Laadittavia dokumentteja esittävät taulukot ja kuvat (mm. ”Riskienhallinta- ja turvallisuusdokumentit eri suunnitteluvaiheissa”) on poistettu ohjeesta
 - Kuvataan mm. Turvallisuusmenettelyjen käsikirjassa
 - Päädokumentit riskiraportti ja riskienhallintasuunnitelma (muun ohjeistuksen kautta voi tulla lisävaatimuksia dokumentoinnille)
 - Riskienhallintasuunnitelmia voi olla tarve laatia useampia (esim. riskilajikohtaisesti, hanke- tai toimeksiantokohtaisesti, työvaihekohtaisesti tai turvaluokitellulle aineistolle)

Ohjeen liitteet

Liite 1: Lainsäädäntö ja täydentävät ohjeet

- Keskeisin riskienhallinnan vaatimuksia koskeva lainsäädäntö.
 - Uutena lainsäädäntönä mm. Kyberturvallisuuslaki
- Riskienhallinnan ohjeita täydentäviä Väyläviraston ohjeita ja oppaita ja käyttöohjeita.
- Listaus päivitetty ja täydennetty.

Liite 2: Riskienhallinnan menettelyjä

- Taulukko 1: Yleisimpiä riskinarvioinnin menetelmiä
- Taulukko 2: Yleisimpiä riskinarvioinnin työskentelytapoja
- Ei suuria muutoksia

Liite 3: Riskiraportti (sisällysluettelo)

- Riskiraportti on tiivis kirjallinen yhteenveto hankkeessa tai toimeksiannossa toteutetusta riskienhallinnasta, jonka tavoitteena on siirtää tietoa hankevaiheelta toiselle.
- Riskiraportti tulee laatia ensisijaisesti siten, että se on julkinen asiakirja. Riskiraporttia täydentävät liitteet tulee luokitella sisällön perusteella.
- Päivitetty sisältöä

Väylävirasto
Trafikledsverket

Riskimatriisi (päivitetty)

- Löytöy Riskienhallintasuunnitelmapohja-lomakkeen välilehdeltä (poistettu ohjeen liitteistä)
- Seurauksen vakavuuden kuvauksia lisätty ja päivitetty
- Todennäköisyys ja Toimenpideluokka -kuvauksia päivitetty
- Käytetään laajasti Väyläviraston eri riskienarvioinneissa (ei vain projekteissa)

		1 Erittäin lieviä	2 Lieviä/vähäisiä	3 Kohtalaisia	4 Suuria	5 Erittäin suuria
Vahinkotila	Liiennevahinko	Ilmeinen vahinko	Vähäinen liiennetilan vahinko	Merkitsevä liiennetilan vahinko	Merkitsevä liiennetilan vahinko	Erittäin merkitsevä liiennetilan vahinko
	Henkilövahinko tai terveyshaitta	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä henkilöä vahinko, vaati hoitoa sairauspoissaoloa alle 14 vrk	Henkilövahinko, vaati sairauspoissaoloa tai muita potilaskäyntejä, ei pyydy vamma, sairauspoissaolo yli 14 vrk	Väliä henkilöä vahinko, pyydy tai vamma, sairauspoissaolo yli 14 vrk	Henkilövahinko, vaati hoitoa sairauspoissaoloa yli 14 vrk
	Ympäristövahinko	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä ympäristövahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Ympäristövahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Ympäristövahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Ympäristövahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
Asukassuhteet	Liiennetilan	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä liiennetilan vahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä liiennetilan vahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä liiennetilan vahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä liiennetilan vahinko, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
Toimenpiteet ja vaikutukset	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
Tulokset	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
Tulokset	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
Tulokset	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa
	Vahingon syy	Epäselvästi ei vaadi hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Väliä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa	Erittäin merkitsevä vahingon syy, vaati hoitoa, ei sairauspoissaoloa

	1 Erittäin lieviä	2 Lieviä/vähäisiä	3 Kohtalaisia	4 Suuria	5 Erittäin suuria
5 Erittäin yleinen	Vähäinen	Kohtalainen	Merkittävä	Kriittinen	Kriittinen
4 Yleinen	Hyvin vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen	Merkittävä	Kriittinen
3 Satunnainen	Hyvin vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen	Kohtalainen	Merkittävä
2 Harvinainen	Hyvin vähäinen	Hyvin vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen	Merkittävä
1 Erittäin harvinainen	Hyvin vähäinen	Hyvin vähäinen	Hyvin vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen

- Huomioitavaa:

- Huomioi tietoturva (tiedon luokittelu ja käsittely ohjeet)
- Vakavuus x Todennäköisyys (aiemmin toisinpäin)
- Otsikoissa infotekstejä
- Sarakkeet eivät pakollisia, mutta tukevat laadukasta riskinarviointia

20

Vastauksia infotilaisuuksissa esitettyihin kysymyksiin

Riskienhallintasuunnitelma-pohjan (xslm) makrot ovat aiheuttaneet haasteita.

Makrot on poistettu päivityksestä Riskienhallintasuunnitelma-pohjasta. Makrot pyritään poistamaan myös Riskienhallinnan tarkistuslistat -lomakkeesta vuoden 2026 aikana.

Mitä tarkoitetaan hankkeen valmisteluvaiheella?

Hankkeen tai projektin valmisteluvaiheella tarkoitetaan hankinnan suunnittelu- ja kilpailutusvaihetta eli vaihetta ennen sopimuksen aikaista toimintaa.

Toimintaympäristön määrittelyssä voisi viitata ISO 31000 kohtaan 5.4.1, jossa on kattava esimerkkilista huomioitavista asioista.

Mainittua standardia on hyödynnetty taustalla ohjeen päivityksessä. Ohjeessa on pyritty esittämään, mitä toimintaympäristössä huomioitavat asiat ovat tyypillisesti väylänpidon projektien yhteydessä.

Uuden riskimatriisin käyttöönoton aikataulu: Voiko käynnissä olevissa hankkeissa ja projekteissa käyttää vanhaa riskimatriisia?

Voi. Käynnissä olevissa projekteissa noudatetaan sopimuksen teon aikaista riskienhallinnan ohjeistusta, ellei projektilla ole muuta sovittu. Uutta ohjetta ja riskimatriisia käytetään 1.2.2026 jälkeen alkavissa projekteissa.

Mitä tarkoitetaan riskimatriisin "Tietosuoja" selitteissä "rekisteröidyllä"? Mitä osapuolia se pitää sisällään?

Rekisteröidyllä tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jonka henkilötietoja käsitellään. Tietosuojan osalta arvioidaan rekisteröidylle aiheutuvia riskejä.

Mahdollisuuksien matriisi on poistettu ohjeesta. Miten mahdollisuuksiin tulee suhtautua jatkossa? Miten mahdollisuuksien suuruus ja merkitys arvioidaan?

Ohjeen riskienhallintaprosessia voi soveltaa mahdollisuuksien arviointiin ja käsittelyyn, vaikka erillinen mahdollisuuksien matriisi on poistettu. Mahdollisuuksien matriisi voidaan lisätä ohjeen liitteeksi myöhemmin, jos tarve. Toivotaan tarkempaa palautetta, millaisissa tilanteissa mahdollisuuden matriisia on käytetty tai käytettäisiin.

Muuttaako TUTKA-järjestelmään päivitettävä riskimatriisi jo siellä olevat riskien arvioinnit automaattisesti? Pitäisikö nämä tarkastaa?

Riskimatriisi pysyy samana, muuttuu vain terminologia (merkityksetön -> hyvin vähäinen ja sietämätön -> kriittinen). Seurauksen vakavuuden "henkilövahinko" luokittelu muuttuu (erittäin suuria; yksi tai useampi kuolemantapaus). TUTKassa jo olevien riskien arviointien osalta ei ole tarpeen tehdä muutoksia.

Käytetäänkö ohjeen liitteenä olevaa riskimatriisia myös tilaajan laatimissa turvallisuuskirjoituksissa?

Kyllä. Riskimatriisia käytetään myös turvallisuusriskien arvioinneissa (nostot kirjataan turvallisuuden raportteihin).

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väylävirasto
Trafikledsverket